

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Węgierskiej o współpracy kulturalnej i naukowej,

sporządzona w Budapeszcie dnia 13 października 1992 r

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 13 października 1992 r. została sporządzona w Budapeszcie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Węgierskiej o współpracy kulturalnej i naukowej w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Węgierskiej o współpracy kulturalnej i naukowej

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Węgierskiej, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

— kierując się pragnieniem dalszego rozwijania i pogłębiania wszechstronnej współpracy między Rzecząpospolitą Polską i Republiką Węgierską, zgodnie z Układem o przyjaźni i dobrosąsiedzkiej współpracy między Rzecząpospolitą Polską i Republiką Węgierską, podpisanym 6 października 1991 r.,

— przekonane, że współpraca kulturalna i naukowa oraz szerokie kontakty międzyludzkie przyczyniają się do

wzbogacania kultur narodowych obu Państw oraz do pogłębiania i rozwijania tradycyjnej przyjaźni między narodem polskim i węgierskim, połączonych wspólnotą losów historycznych i wspólnym rodowodem kultury europejskiej,

— pragnąc przyczyniać się przez współpracę kulturalną i naukową do zbliżenia między narodami i wzajemnego zrozumienia oraz do utrwalenia pokoju, bezpieczeństwa i likwidacji napięć na kontynencie europejskim zgodnie z celami i zasadami Aktu końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz innych dokumentów procesu helsińskiego,

— wiedzione wspólnym pragnieniem wniesienia swego wkładu do budowy tożsamości kulturalnej Europy oraz do autentycznego zbliżenia narodów i państw Europy Środkowo-Wschodniej, na podstawie przyjętej w Wyszehradzie Deklaracji o współpracy Rzeczypospolitej Polskiej, Czeskiej

i Słowackiej Republiki Federacyjnej i Republiki Węgierskiej, w dążeniu do integracji europejskiej,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Umawiające się Strony będą wspierać wszechstronną współpracę w dziedzinie kultury i sztuki, nauki, szkolnictwa, informacji i środków masowego przekazu, ochrony środowiska, ochrony zdrowia, kultury fizycznej i sportu oraz wzajemnych kontaktów między młodzieżą.

Artykuł 2

Umawiające się Strony będą popierać inicjatywy i formy wszechstronnej współpracy, podejmowane przez państwa, społeczne i prywatne instytucje, organizacje i stowarzyszenia oraz osoby indywidualne na rzecz realizacji celów niniejszej umowy i tworzenia wspólnych polsko-węgierskich organizacji i fundacji służących zbliżeniu narodów obu Państw.

Artykuł 3

Umawiające się Strony będą popierać inicjatywy powoływania ponadnarodowych i międzynarodowych uczelni, ośrodków i instytucji naukowych i kulturalnych w celu lepszego poznania i zbliżenia państw regionu.

Artykuł 4

Za podstawową formę współpracy kulturalnej i naukowej między obu Państwami Umawiające się Strony uważają bezpośrednią współpracę opartą na wzajemnych potrzebach i zainteresowaniach instytucji, organizacji, stowarzyszeń, miejscowości, samorządów itp.

Umawiające się Strony będą popierać istniejące już kontakty bezpośrednie oraz działać w kierunku ich dalszego rozszerzania.

Artykuł 5

W celu podwyższenia jakości i efektywności współpracy naukowej Umawiające się Strony będą dążyć do oparcia jej na bezpośrednich porozumieniach zawieranych przez współpracujące placówki naukowe.

Umawiające się Strony będą popierać inicjatywy naukowców, akademii nauk, placówek szkolnictwa wyższego i instytutów naukowo-badawczych, służące dynamicznemu, harmonijnemu i wielostronnemu rozwijaniu współpracy.

Umawiające się Strony będą popierać wymianę pracowników naukowych, prowadzenie wspólnych badań, udostępnianie i propagowanie wyników tych badań, organizowanie wspólnych imprez naukowych, wymianę informacji i dokumentacji naukowej.

Szczególne uwaga zostanie zwrócona na udzielanie pomocy placówkom i uczynom prowadzącym badania nad językiem, historią, kulturą i sztuką drugiego kraju.

Umawiające się Strony będą ułatwiać wzajemnie swym naukowcom dostęp do materiałów znajdujących się w bibliotekach, archiwach, muzeach, instytucjach szkolnictwa wyższego i instytutach naukowych, korporacjach i stowarzyszeniach oraz będą zapewniać możliwość prowadzenia badań naukowych w tych instytucjach, zgodnie z przepisami obowiązującymi w swoich krajach.

Artykuł 6

1. Umawiające się Strony będą popierać i rozszerzać współpracę i wymianę w dziedzinie szkolnictwa, oświaty i nauki oraz stwarzać odpowiednie warunki dla bezpośrednich kontaktów między szkołami i instytucjami oświatowymi i naukowymi, w szczególności przez:

- a) wymianę pracowników nauki, nauczycieli i specjalistów z dziedziny oświaty,
- b) wymianę uczniów, studentów i stypendystów,
- c) wymianę programów nauczania, podręczników i innych materiałów dotyczących systemów szkolnictwa i oświaty,
- d) współpracę w zakresie pomocy naukowych i dydaktycznych.

2. Umawiające się Strony, mając szczególnie na względzie wydarzenia wspólnej przeszłości historycznej, będą wspierać naukę języka, literatury, kultury, historii i geografii drugiego Państwa w swych placówkach oświatowych, szkołach, uczelniach i instytucjach kulturalno-oświatowych.

3. Umawiające się Strony zwrócą szczególną uwagę na działalność i potrzeby katedr filologii polskiej i węgierskiej w swych uczelniach. Kontynuowane będzie wzajemne zatrudnianie lektorów na tych katedrach. Strony popierają zakładanie nowych katedr i zgodnie ze swymi możliwościami będą rozszerzać zatrudnianie lektorów na tych katedrach.

4. Umawiające się Strony będą popierać oraz kontynuować współpracę w zakresie weryfikacji podręczników szkolnych, publikacji encyklopedycznych i popularyzatorskich, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki historycznej, geograficznej i kulturalnej drugiego Państwa.

5. Umawiające się Strony będą realizowały porozumienia o wzajemnym uznawaniu świadectw, dyplomów i stopni naukowych.

Artykuł 7

Umawiające się Strony będą popierać i rozszerzać wymianę wartości kulturalnych, artystów i specjalistów, bezpośrednią współpracę instytucji i organizacji kulturalnych oraz bezpośrednie kontakty między artystami obu krajów.

Artykuł 8

Umawiające się Strony będą popierać zainteresowanie dziedzictwem kulturalnym i współczesnymi osiągnięciami kulturalnymi drugiej Umawiającej się Strony.

W tym celu Umawiające się Strony będą popierać, na zasadzie obopólnego zainteresowania i wzajemnych korzyści, wymianę i współpracę we wszystkich dziedzinach kultury i sztuki oraz stwarzać odpowiednie możliwości współpracy między organizacjami, instytucjami i osobami działającymi w tych dziedzinach.

Umawiające się Strony będą popierać podejmowanie przez właściwe organy i instytucje rządowe oraz przez organizacje i instytucje pozarządowe przedsięwzięć służących zbliżeniu narodów obu Państw, w szczególności przez:

- a) współpracę teatrów, instytucji muzycznych, literackich, plastycznych i filmowych, bibliotek, placówek sztuki użytkowej, domów kultury, muzeów, galerii, instytucji zajmujących się ochroną zabytków, przyrody i środowiska, współpracę osób i ich wymianę, wymianę doświadczeń i materiałów ze wszystkich dziedzin kultury,

- b) wzajemne kontakty między stowarzyszeniami, uniami, związkami zrzeszającymi pisarzy, tłumaczy, kompozytorów, muzyków, artystów teatru, filmu, twórców telewizyjnych i radiowych, architektów i innych artystów oraz historyków sztuki,
- c) tłumaczenie i publikację dzieł artystycznych, literackich i naukowych autorów drugiego Państwa,
- d) prezentację utworów artystycznych drugiego Państwa na scenach teatralnych, w salach koncertowych, wystawowych, w kinach, wydawnictwach, w telewizji i radiu,
- e) wymianę wystaw i innych prezentacji o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i informacyjnym,
- f) wymianę artystów i grup artystycznych,
- g) wymianę informacji — publikacji, książek, czasopism i pozostałych nośników informacji, w tym środków audiowizualnych,
- h) uczestnictwo swych przedstawicieli w festiwalach, konkursach, przeglądach, konferencjach i spotkaniach międzynarodowych o charakterze kulturalnym, organizowanych przez drugą Umawiającą się Stronę,
- i) indywidualne inicjatywy i przedsięwzięcia poszczególnych osób, tworzących nowe wartości kulturalne.

Artykuł 9

Umawiające się Strony będą popierać współpracę muzeów, galerii oraz instytucji zajmujących się ochroną i konserwacją zabytków.

W szczególności podejmą wysiłki na rzecz ochrony integralności narodowego dziedzictwa kulturalnego obydwu stron oraz zachowania i konserwacji przedmiotów stanowiących zabytki i wartości kulturalne drugiej Umawiającej się Strony na swoim terytorium.

Artykuł 10

Umawiające się Strony będą rozwijać współpracę w zakresie przekładów literatury pięknej, naukowej i popularnonaukowej, w dziedzinie ruchu wydawniczego i obrotu książkami. W tym celu będą popierać w szczególności:

- współpracę między wydawnictwami,
- szeroką wymianę, upowszechnianie i propagowanie literatury narodowej, udzielając tej dziedzinie współpracy wszelkiej możliwej pomocy.

Artykuł 11

Umawiające się Strony będą popierać współpracę między osobami fizycznymi i prawnymi uprawnionymi do prowadzenia międzynarodowej działalności komercyjnej w dziedzinach regulowanych niniejszą umową.

Artykuł 12

Umawiające się Strony będą popierać wzajemny swobodny przepływ informacji o życiu politycznym, społecznym, kulturalnym i naukowym drugiego Państwa dla zapewnienia obiektywnej i wszechstronnej informacji.

W tym celu będą popierać współpracę instytucji radiowych i telewizyjnych, agencji prasowych, stowarzyszeń dziennikarskich, wydawnictw prasowych i redakcji.

Artykuł 13

Umawiające się Strony będą współdziałać w rządowych i pozarządowych organizacjach międzynarodowych o charakterze kulturalnym i naukowym oraz wymieniać związane z tym doświadczenia.

Artykuł 14

Umawiające się Strony będą popierać działalność Ośrodka Informacji i Kultury Polskiej w Budapeszcie i Węgierskiego Instytutu Kultury w Warszawie oraz zapewnią jak najkorzystniejsze warunki prawne i finansowe, umożliwiające ich funkcjonowanie, w tym wspieranie ich działalności przez różnorodne instytucje, organizacje i fundacje, w ramach obowiązujących w danym kraju przepisów.

Umawiające się Strony wzajemnie popierają powstawanie w swych krajach nowych instytutów bądź filii już istniejących instytutów.

Artykuł 15

Umawiające się Strony będą ułatwiać i popierać kontakty między młodzieżą polską i węgierską oraz współpracę w dziedzinie wychowania fizycznego, sportu i turystyki, ze zwróceniem szczególnej uwagi na wychowanie fizyczne i sport w szkole oraz na znaczenie turystyki młodzieżowej dla kultury fizycznej.

Artykuł 16

Umawiające się Strony będą popierać współpracę w dziedzinie ochrony zdrowia i nauk medycznych, realizowaną na podstawie bezpośrednich porozumień.

Artykuł 17

Umawiające się Strony popierają współpracę w dziedzinie ochrony środowiska na podstawie bezpośrednich porozumień.

Artykuł 18

Umawiające się Strony będą popierać współpracę w dziedzinie archiwistyki na podstawie bezpośrednich porozumień.

Artykuł 19

Umawiające się Strony będą współpracować w zakresie zaspokajania potrzeb kulturalnych i oświatowych polskiej grupy etnicznej zamieszkającej na Węgrzech i węgierskiej w Polsce.

Strony będą wymieniać doświadczenia w zakresie realizowanej przez nie polityki kulturalno-oświatowej wobec mniejszości narodowych i etnicznych.

Strony będą popierać, za pośrednictwem instytucji i organizacji rządowych i pozarządowych, współpracę w dziedzinie wzajemnego poznawania kultury i rozwoju tożsamości Polaków zamieszkających na Węgrzech i Węgrów zamieszkających w Polsce.

Strony będą współdziałać w wypracowywaniu międzynarodowych rozwiązań prawnych, mających na celu zaspokajanie potrzeb kulturalnych mniejszości narodowych, etnicznych, religijnych i językowych.

Artykuł 20

Każda z Umawiających się Stron zapewni obywatelom i osobom prawnym drugiego Państwa ustawową ochronę praw autorskich w celu ułatwienia upowszechniania i popularyzacji wartości intelektualnych i kulturalnych.

Artykuł 21

W celu realizacji niniejszej umowy Umawiające się Strony bądź zainteresowane instytucje i organizacje będą opracowywać programy, plany i porozumienia określające warunki finansowe i organizacyjne współpracy.

Artykuł 22

Umowa niniejsza podlega przyjęciu zgodnie z prawem każdej z Umawiających się Stron i wejdzie w życie w dniu wymiany not stwierdzających to przyjęcie.

Po zapoznaniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 27 listopada 1992 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*

Z dniem wejścia w życie niniejszej umowy traci moc Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Węgierskiej Republiki Ludowej o współpracy kulturalnej i naukowej, podpisana w Warszawie dnia 9 lipca 1980 r.

Artykuł 23

Umowę niniejszą zawiera się na okres 5 lat. Ulega ona automatycznemu przedłużaniu na następne pięcioletnie okresy, jeżeli żadna z Umawiających się Stron nie wypowie jej w drodze notyfikacji na sześć miesięcy przed upływem danego okresu ważności.

Sporządzono w Budapeszcie dnia 13 października 1992 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i węgierskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej
K. Skubiszewski

Z upoważnienia Rządu
Republiki Węgierskiej
G. Jeszenszky

L.S.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*